

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา

อาหารเป็นสิ่งสำคัญสำหรับชีวิตมนุษย์ตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาจนอายุขัย กล่าวคืออาหารช่วยให้ร่างกายเจริญเติบโต ช่วยให้ร่างกายมีประสิทธิภาพในการทำงานตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างปกติสุข และช่วยเสริมสร้างความสามารถในการใช้สมองให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งยังส่งเสริมสุขภาพจิตให้อยู่ในภาวะที่ดีอีกด้วย (ประยงค์ จินดาวงศ์, 2527 : 5) หากร่างกายได้รับอาหารในปริมาณที่เพียงพอได้สัดส่วน และมีสารอาหารครบถ้วนตามความต้องการของร่างกายแล้วร่างกายจะสามารถใช้สารอาหารเหล่านั้นในการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่ สภาวะของร่างกายที่เกิดจากการรับสารอาหารดังกล่าวเรียกว่าภาวะโภชนาการที่ดี (ทวีร์สมิ ธนาคม, 2507 : 5) และเสาวนีย์ จักรพิทักษ์ (2535 : 7-9) ได้ให้ข้อสรุปถึงผลของการมีภาวะโภชนาการที่ดีไว้ว่าโภชนาการมีผลโดยตรงต่อการเสริมสร้างสุขภาพกาย สุขภาพจิตและพัฒนาการทางสมองของมนุษย์ โภชนาการที่ดีทำให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและส่วนรวม ในส่วนรวมนั้น โภชนาการที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาประเทศ ในทางตรงข้ามหากร่างกายได้รับอาหารที่มีสารอาหารไม่ครบถ้วน หรือมีปริมาณไม่พอเหมาะกับความต้องการของร่างกาย หรืออาจเกิดจากได้รับสารอาหารครบถ้วนพอเหมาะ แต่ร่างกายไม่สามารถใช้สารอาหารนั้นได้ก็จะทำให้เกิดภาวะผิดปกติแก่ร่างกายขึ้น เรียกว่าภาวะโภชนาการที่ไม่ดี

ภาวะโภชนาการที่ไม่ดีย่อมก่อให้เกิดผลเสียต่อการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและสติปัญญา และภาวะดังกล่าวนี้หากเกิดขึ้นกับนักเรียน ผลเสียที่สำคัญที่สุดคือ การขาดสมรรถภาพในการเรียน สุขภาพไม่ดีทำให้ขาดเรียนบ่อย ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน อัตราซ้ำชั้นสูง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2530 : 10) ประยงค์ จินดาวงศ์ (2527 : 11) ได้ระบุว่าภาวะ

โภชนาการที่ไม่ดีจะมีผลกระทบต่อกระบวนการทำงานของร่างกายทั้งในระยะสั้น และระยะยาว ทำให้ขาดสมาธิในการเรียนและความสามารถในการคิดลดน้อยลง นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ม.บ.ป. : 1) ได้ย้ำถึงปัญหาภาวะโภชนาการในวัยเด็กกันตนเองเดียวกันว่า ภาวะโภชนาการที่ไม่ดีทำให้ร่างกายแคระแกร็น สมองเติบโตช้า พัฒนาการช้า ทำให้เป็นผู้ใหญ่ที่ขาดความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ในที่สุดต้องเป็นภาระของสังคม และเป็นปัญหาในการพัฒนาประเทศ ภาวะโภชนาการจึงมีความสำคัญไม่เพียงแต่สุขภาพอนามัยของบุคคลเท่านั้น แต่ยังคงสัมพันธ์ถึงความเจริญก้าวหน้าของชุมชน และประเทศชาติอีกด้วย

ประเทศไทยแม้ว่าจะอุดมสมบูรณ์ด้วยอาหารนานาชนิด แต่จากการสำรวจทางโภชนาการของประชากรทั่วประเทศ ปรากฏว่ามีประชากรส่วนหนึ่งที่บริโภคอาหารไม่ถูกต้องไม่รู้วิธีรับประทานอาหารที่มีมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนได้จึงเป็นสาเหตุให้เกิดโรคขาดสารอาหารอยู่ทั่วไป (ทวี ฤกษ์สารานู, 2529 : 84) จากสถิติของกองโภชนาการ กรมอนามัยโรงเรียนในปี 2525 พบว่าเด็กนักเรียน (อายุ 6 - 14 ปี) ซึ่งมีจำนวนประมาณ 9,700,000 คน เป็นโรคขาดสารอาหารถึง 4,000,000 คน หรือประมาณร้อยละ 40 (สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2530 : 13) จากการศึกษาของคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและเลี้ยงดูเด็ก (2535:6) พบว่า ในปี 2532 มีนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ไม่ได้รับประทานอาหารกลางวันถึง 1,200,000 คน และมีนักเรียนในช่วงอายุ 6-14 ปี เป็นโรคขาดสารอาหารจำนวน 529,456 คน คิดเป็นร้อยละ 17 ของนักเรียนที่ได้รับการตรวจทั้งหมด และจากรายงานการเฝ้าระวังการเจริญเติบโตในนักเรียนกลุ่มอายุ 5-14 ปี ครั้งที่ 1 ปีการศึกษา 2535 ของกองอนามัยโรงเรียน กรมอนามัย (2535 : 1) พบว่านักเรียนประถมศึกษาที่ชั้นนี้ทั้งหมดจำนวน 5,240,944 คน มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ 669,881 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 เมื่อพิจารณาเป็นรายภูมิภาค พบว่าภาคใต้มีนักเรียนประถมศึกษาที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มากที่สุดถึงร้อยละ 17.5 รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร) ร้อยละ 13.5 12.8 และ 9.3 ตามลำดับ นอกจากนี้ จากบทความ "เผยเด็ก 1,500 โรงเรียนขาด 'ไอโอดีน' เกิน 40 %"

(2536 : 26) ได้ระบุว่า มีโรงเรียนประมาณ 1,500 โรงเรียน ที่นักเรียนขาดสารไอโอดีน ร้อยละ 40

รัฐบาลได้ตระหนักถึงปัญหาภาวะโภชนาการและภาวะการขาดแคลนอาหารกลางวัน ของนักเรียนมาโดยตลอด ทั้งยังเห็นว่าโครงการอาหารกลางวันจะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้ จึงอนุมัติให้กำหนดโครงการอาหารกลางวันไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 4 (2520 - 2524) โดยกำหนดเป้าหมายให้โรงเรียนดำเนินงานตามโครงการ ในปี 2520 จำนวน 390 โรงเรียน ปี 2521 จำนวน 422 โรงเรียน ปี 2522 - 2524 ปีละ 270 โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2525 : 1) ซึ่งเมื่อรวมกับ โรงเรียนที่ได้ดำเนินการก่อนแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 4 อีกจำนวน 156 โรงเรียน แล้ว รวมมีโรงเรียนในโครงการทั้งสิ้น 1,778 โรงเรียน

ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 5 (2525 - 2529) ได้มีนโยบาย สนับสนุนโครงการอาหารกลางวันแก่เด็กที่ขาดแคลน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2526 : 18) และในปี 2527 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 : 9) ได้เร่ง รณรงค์ให้มีการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน โดยมีเป้าหมายให้โรงเรียนประถมศึกษา ทุกโรงเรียนจัดโครงการอาหารกลางวันก่อนวันที่ 5 ธันวาคม 2530 ภายใต้คำขวัญ "ฉลอง 60 พรรษามหาราชฯ เด็กประถมศึกษาไม่หิวโหย"

ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 6 (2530 - 2534) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 : 9) มุ่งเน้นเป้าหมายด้านคุณภาพในการ จัดโครงการอาหารกลางวันเป็นสำคัญ กล่าวคือมุ่งให้เด็กเรียนทุกคนได้รับประทานอาหาร กลางวันทุกวันและได้รับคุณค่าอาหารทุกหมู่ ลดปริมาณการขาดสารอาหารในเด็กเรียนให้ ได้ร้อยละ 100 และจัดกิจกรรมโครงการในรูปแบบกระบวนการเรียนการสอน

สำหรับในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 7 (2535 - 2539) นั้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกโรงเรียนจัดโครงการอาหารกลางวัน และวางเป้าหมายให้นักเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 มีสุขภาพที่ดี สุขอนามัยแข็งแรงสมบูรณ์ มีน้ำหนักตามเกณฑ์ที่กำหนด (สนอง เครือมาก, 2536 : 1303-1322)

ปัจจุบันถึงแม้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจะได้มีนโยบายให้ทุกโรงเรียนดำเนินการโครงการอาหารกลางวัน และให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวันแล้วก็ตาม แต่จากการสำรวจการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนพบว่าโรงเรียนส่วนหนึ่งมีปัญหาในการดำเนินงาน และปัญหาอุปสรรคส่วนใหญ่ คือผู้บริหารโรงเรียนบางคนไม่ได้ให้ความสำคัญเรื่องการจัดโครงการอาหารกลางวันอย่างเต็มที่ (กฤษณา โพธิ์ขันธ์, 2530 : 5) ชำสุวิทย์ ไหวหาร (2532 : 11) ได้สรุปสภาพการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนไว้ว่า การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันยังไม่ครบวงจร ยังไม่ได้รับความร่วมมืออย่างเต็มที่จากผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบโครงการและชาวบ้านในชุมชน ตลอดจนผู้ประสานงานในโครงการยังไม่ทราบถึงแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน ทั้งยังขาดวัสดุอุปกรณ์และวัตถุดิบในการประกอบอาหารอีกด้วย สำหรับ สายใจ เจริญสุวรรณ (2532 : 95) ได้ศึกษาพบว่า ผู้ปกครองบางคนไม่ค่อยเข้าใจกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่ออาหารกลางวัน และจากรายงานการวิจัยการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา (2531 : 77 - 78) พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับขั้นตอนการเตรียมผลผลิต ขั้นตอนการเตรียมอาหาร ขั้นตอนการประกอบอาหาร ขั้นตอนการรับประทานอาหาร ขั้นตอนการเก็บและล้าง ขั้นตอนการจัดการ และ ขั้นตอนการถนอมอาหาร นอกจากนี้ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย (2530 : 3) ได้สำรวจพบสภาพปัญหาว่า โรงเรียนไม่สามารถจัดโครงการอาหารกลางวันเพื่อบริการอาหารกลางวันแก่นักเรียนได้อย่างทั่วถึงและทุกวัน เนื่องจากเงินทุนหมุนเวียนหมด กิจกรรมการเกษตรยังไม่เอื้อต่อกิจกรรมโครงการอาหารกลางวัน และโรงเรียนยังไม่สามารถบูรณาการโครงการอาหารกลางวันกับกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ได้

จังหวัดนราธิวาสเป็นจังหวัดภาคใต้ที่มีโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาทั้งสิ้น 360 โรงเรียน มีนักเรียนจำนวน 91,916 คน ทุกโรงเรียนได้มีการจัดโครงการอาหารกลางวัน โดยได้รับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณจากทางราชการ ซึ่งในปีงบประมาณ 2536 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาสได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 3,240,950 บาท และได้พิจารณาจัดสรรไว้แก่โรงเรียนตามสภาพความ ขาดแคลน และสภาพทางภาวะโภชนาการของนักเรียนในแต่ละโรงเรียน (สำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส, 2536 ข)

จากการสำรวจภาวะการเจริญเติบโตของนักเรียนประถมศึกษาในสังกัดพบว่า มีนักเรียนที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ เกินกว่าร้อยละ 10 ทุกอำเภอ ยกเว้นอำเภอเมือง (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส, 2536 ก : 1 - 4) ซึ่งข้อมูลนี้สอดคล้องกับ ข้อมูลจากผลการวิเคราะห์การเฝ้าระวังทางอาหารและโภชนาการ ระหว่าง เดือนตุลาคม 2534 - เดือนมิถุนายน 2535 ที่ว่า ทุกอำเภอในจังหวัดนราธิวาสยกเว้นอำเภอเมือง ยังคงมีการขาดสารอาหารในนักเรียนกลุ่มอายุ 6 - 14 ปี ในระดับเกินกว่าร้อยละ 10 (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนราธิวาส, 2535 : 3)

จากการสำรวจภาวะการบริโภคข้าวและอาหารประเภทเนื้อสัตว์ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดนราธิวาสพบว่า ยังคงมีนักเรียนอีกจำนวนมากที่ไม่ได้รับประทาน ข้าวครบ 3 มื้อ และไม่ได้รับประทานอาหารประเภทเนื้อสัตว์ปรากฏอยู่ จากผลการสำรวจ ดังกล่าวมีข้อสังเกตว่า อำเภอบาเจาะ อำเภอยี่งอ และอำเภอสุหนะ-ลก มีปัญหาโดย เปรียบเทียบต่ำกว่าอำเภออื่น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2535 : 5)

จากประสบการณ์ด้านการนิเทศโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนของผู้วิจัย พบว่า การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของบางโรงเรียนดำเนินการไม่ครบทุกวัน ในแต่ละสัปดาห์ เงินทุนหมุนเวียนมีน้อย สภาพท้องที่ไม่เหมาะกับการผลิตวัตถุดิบ และครู

ผู้รับผิดชอบโครงการต้องรับภาระหนักควบคู่ไปกับการสอน เป็นต้น

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส ว่ามีสภาพการดำเนินการเช่นไร มีประเด็นใดบ้างที่มีปัญหา และปัญหานั้นเกิดจากสาเหตุอะไร เพื่อนำผลการวิจัยมาประกอบเป็นข้อเสนอแนะ และปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส

2. วัตถุประสงค์เฉพาะ

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน
- 2.2 เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน
- 2.3 เพื่อศึกษาสาเหตุของปัญหาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน
- 2.4 เพื่อจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุของปัญหาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ด้านความรู้

- 1.1 ทำให้ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการอาหารกลางวันของสำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัดนราธิวาส ทราบสภาพการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส

1.2 ทาให้ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการอาหารกลางวันของสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดนราธิวาส ทราบปัญหาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส

1.3 ทาให้ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการอาหารกลางวันของสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดนราธิวาส ทราบสาเหตุของปัญหาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของ
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส

2. ด้านการนาบเข้า

2.1 เป็นแนวทางให้ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการอาหารกลางวันของสำนักงานการประถม
ศึกษาจังหวัดนราธิวาส ปรับปรุงสภาพการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันให้มีประสิทธิภาพ
ยิ่งขึ้น

2.2 เป็นแนวทางให้ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการอาหารกลางวันของสำนักงานการประถม
ศึกษาจังหวัดนราธิวาส วางแผนเพื่อแก้ปัญหการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน

2.3 เป็นแนวทางการค้นหาวิจัยเกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวันต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าไว้ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

1.1 ศึกษาสภาพทั่วไปของการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน
น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านสถานที่ ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้
ด้านงบประมาณและการเงิน ด้านการดำเนินการ ด้านการบูรณาการกิจกรรมการเรียน
การสอนเพื่ออาหารกลางวัน และด้านอื่น ๆ

1.2 ศึกษาปัญหาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านสถานที่ ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และวัสดุคืบ ด้านงบประมาณ และการเงิน ด้านการดำเนินการ และด้านการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่ออาหารกลางวัน

1.3 ศึกษาสาเหตุของปัญหาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านสถานที่ ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และวัสดุคืบ ด้านงบประมาณ และการเงิน ด้านการดำเนินการ และด้านการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่ออาหารกลางวัน

2. ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ครูผู้เป็นหัวหน้ารับผิดชอบโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 360 คน

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ถือว่าผู้ตอบ ตอบตามสภาพความเป็นจริงของการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ของผู้ตอบทุกประการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน หมายถึง สภาพทั่วไป ในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันที่เกี่ยวข้องกับบุคลากร สถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และวัสดุคืบ งบประมาณและการเงิน การดำเนินการ การบูรณาการ กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่ออาหารกลางวัน และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน

2. ปัญหาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน หมายถึง ปัญหาอุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ที่ทำให้การดำเนินงานตามขั้นตอนของโครงการไม่บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งมีประเด็นปัญหาการดำเนินงานตามขั้นตอนดังนี้ คือ ปัญหาด้านบุคลากร ปัญหาด้านสถานที่ ปัญหาด้านอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และวัสดุสิ้นเปลือง ปัญหาด้านงบประมาณและการเงิน ปัญหาด้านการดำเนินการ และปัญหาด้านการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่ออาหารกลางวัน
3. การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน หมายถึง การที่โรงเรียนจัดทำอาหารกลางวัน เพื่อจำหน่าย หรือบริการฟรี หรือบริการฟรีเพียงบางส่วนให้กับนักเรียนที่ขาดแคลนหรือบริการอื่น ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีอาหารกลางวันรับประทานทุก ๆ วัน
4. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ และการควบคุมดูแลของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
5. ครูผู้เป็นหัวหน้ารับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน หมายถึง ครูที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารโรงเรียนให้เป็นหัวหน้าในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน
6. การบูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่ออาหารกลางวัน หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนต่าง ๆ เกี่ยวกับอาหารกลางวัน 7 ขั้นตอน คือ การเตรียมผลผลิต การเตรียมอาหาร การประกอบอาหาร การรับประทานอาหาร การเก็บและล้าง การจัดการ และการถนอมอาหาร
7. โภชนาการ หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่สารอาหารไปหล่อเลี้ยงเซลล์ เนื้อเยื่อ และควบคุมการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกาย รวมทั้งการพัฒนาการของร่างกายอันเกิดจากการใช้สารอาหารที่ไปหล่อเลี้ยงเซลล์และเนื้อเยื่อต่าง ๆ ในร่างกาย

8. ภาวะโภชนาการ หมายถึง สภาพของสุขภาพทางกายซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริโภคอาหาร ซึ่งสามารถประเมินด้วยการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงแล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กรมอนามัย กำหนด เมื่อเทียบกับอายุ
9. ภาวะโภชนาการต่ำ หมายถึง ภาวะโภชนาการของนักเรียน ที่มีน้ำหนักและส่วนสูงต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ของมาตรฐานน้ำหนักเด็กไทยที่กรมอนามัยกำหนด เมื่อเทียบกับอายุ
10. ภาวะทุพโภชนาการ หมายถึง ภาวะโภชนาการของนักเรียน ที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ของมาตรฐานน้ำหนักเด็กไทยที่กรมอนามัยกำหนด เมื่อเทียบกับอายุ